

2018-10-05

Tillståndsprovning av vapendelar m.m. Ju2018/03629/L4

Svenska jägareförbundet ("förbundet") har följande huvudsakliga synpunkter på förslaget:

- Förbundet *tillstyrker* utredarens förslag om att införa en garderob för tillståndspliktiga delar.
- Förbundet *tillstyrker* utredarens förslag att införa ett automatiserat beslutsförfarande så att tillstånd att inneha vapen beviljas inom några dagar från ansökan.
- Förbundet *tillstyrker* utredarens förslag till definition av begreppet synnerliga skäl vad gäller enhandsvapen för jakt, samtidigt som förbundet *föreslår* att begreppet *synnerliga skäl* byts ut till *särskilda skäl*, men *avstyrker* förslaget att bemyndiga polismyndigheten att utfärda närmare föreskrifter vad gäller innehav av skjutvapen för jakt.

Förbundet föreslår dessutom följande:

- Förbundet *föreslår* att garderoben för tillståndspliktiga vapendelar generellt sett omfattar 12 stycken tillståndspliktiga delar, utom låda eller motsvarande.
- Förbundet *föreslår* att instickspipor för kulpatroner klass 1 ska få innehas för jakt utan krav på yrkesmässig jakt eller annat kvalificerat behov. De bör ingå i garderoben för tillståndspliktiga vapendelar som alla andra pipor.
- Förbundet *föreslår* att kravet på motivering av femte och sjätte vapnet i den nuvarande jaktvapengarderoben tas bort.

Svenska Jägareförbundet

Förbundet har följande närmare synpunkter på förslaget och får även framföra följande ytterligare synpunkter till stöd för våra egna förslag.

Allmänt om handläggning av vapenärenden

Det förekommer sedan flera år stora brister i Polismyndighetens hantering vad gäller främst tillstånd att inneha vapen. Främst rör det den tid det går innan Polismyndigheten fattar beslut i sådana ärenden. Justitieombudsmannen har också vid ett flertal tillfällen uttalat kritik mot de oacceptabla handläggningstiderna, utan nämnvärt resultat. I dagsläget ligger handläggningstiderna mellan 4-20 veckor i olika delar av landet.

Det är inte acceptabelt att Polismyndigheten under lång tid ska få missköta sitt samhällsuppdrag att ge medborgarna rimlig service när det gäller legala vapen. Om Polismyndigheten ska ha kvar detta samhällsuppdrag finns det ett par förslag som förbundet anser skulle bidra till att minska administrationen och därmed resursbehoven hos Polismyndigheten. Dessa förslag har framförts tidigare till Justitiedepartementet och i denna utredning återkommer en del av dem i olika former, medan andra förslag tillkommit som i princip alla syftar till samma sak.

Garderob för tillståndspliktiga vapendelar

Förbundet vill inledningsvis framhålla att det förslag som lämnats till utredaren, i samarbete med Jägarnas Riksförbund, innebar att 12 tillståndspliktiga vapendelar (utom låda eller motsvarande som idag räknas som ett helt komplett jaktvapen) skulle få innehåsa av den som innehar jaktvapen utan någon motivering av behovet av de aktuella vapendelarna. Någon koppling till ett specifikt vapen har inte föreslagits som utredaren verkar ha uppfattat och tagit som sitt förslag. Det författningsförslag vad gäller garderob för tillståndspliktiga vapendelar som ingivits bifogas.

Förbundet vidhåller det ingivna förslaget. Till skillnad från utredarens förslag så kan flera pipor med eventuella slutstycken och andra eventuella nödvändiga vapendelar skaffas till ett och samma vapen istället för att ytterligare kompletta skjutvapen eller lådor först måste införskaffas. Utredarens förslag kan alltså leda till att en jägare skaffar sig flera kompletta skjutvapen istället för flera pipor till samma vapen. Naturligtvis kan det vara så att en viss jägare önskar sig flera kompletta skjutvapen, men förbundets förslag ger jägaren större flexibilitet att skaffa sig fler pipor istället vilket rimligen borde vara att föredra. Oavsett antal pipor är ett vapen bara ett eftersom bara en pipa kan användas åt gången. Med flera vapen blir det just flera vapen.

Instickspipor

När det gäller förbundets förslag avseende instickspipor till kombinationsvapen har utredningen fått felaktig information från ansvariga myndigheter. Utredaren anger att NFC (Nationellt Forensiskt Centrum) som tidigare var en egen myndighet (SKL – Statens Kriminaltekniska Laboratorium) men nu ingår i Polismyndigheten, samt Naturvårdsverket, uppgivit att kulammunition i klass 1 har högre gastryck än kulammunition i klass 2 och därför inte på ett säkert sätt kan användas.

Svenska Jägareförbundet

Denna information är felaktig eftersom man inte kan generalisera så. Vapen och ammunition tillverkas enligt en internationell standard som förkortas CIP (www.cip-bobp.org). Sverige har dock valt att inte ratificera denna konvention men för att kunna sälja ammunition på världsmarknaden tillämpas den ändå av de ammunitionsfabrikanter som är verksamma i Sverige. Enligt CIP har exempelvis den vanligaste kulpatronen i klass 2, .222 Remington (5,7x43) ett maximalt arbetstryck på 3700 BAR. Däremot har den vanligaste kulpatronen i brytvapen i klass 1, 7x57R ett maximalt arbetstryck på 3400 BAR. Vidare har en av de nyare klass 2-patronerna – Norma 6XC – ett arbetstryck på maximalt 4400 BAR. Samtidigt har de vanligaste kulpatronerna i klass 1 i Sverige; 6,5x55, .308 Win, samt .30-06, ett maximalt arbetstryck på mellan 3800 till 4150 BAR. Om man ska generalisera kan man säga att nyare patroner har högre gastryck än äldre och att randpatroner som oftast tillverkas för brytvapen har lägre gastryck än flänslösa patroner som normalt tillverkas för andra låsningssystem som är starkare.

Enligt förbundet är frågan väldigt enkel. Om ett kombinationsvapen, instickspipa samt ammunition ligger inom de tryckgränser som fastställts av CIP så är kombinationen säker att använda. Annars inte. Det finns ingen koppling till den klassificering av kulvapenkalibrar som Naturvårdsverket beslutat om. Till utredningen har också myndigheterna medgivit att det finns vissa hagelvapen som trots allt klarar en användning med instickspipor i klass 1.

Förbundet har emellertid inte föreslagit att instickspipor ska få användas i hagelvapen utan i kombinationsvapen. Naturvårdsverket tillåter endast användning av instickspipor för jakt i kombinationsvapen som redan är trycktestade för kulvapenpatroner, nämligen den kulvapenkaliber vapnet är tillverkat i. En instickspipa för en kulpatron som är inpassad för hand och passar i en hagelpipa på ett sådant kombinationsvapen har fullgod precision för den jakt som vapnet och pipan är tillverkad för och godkänd för enligt Naturvårdsverkets föreskrifter. Om vapnet och pipan är tillverkade enligt de specifikationer som CIP angivit är de säkra att använda med angiven ammunition, oavsett svensk klassificering av kulvapenkalibrar.

Förbundet ifrågasätter om frågan om produktsäkerhet ska avgöra vapenlagstiftningens utformning. Vi har en speciallagstiftning som hanterar den frågan. Något skäl till varför – ur vapenlagstiftningens synvinkel – man bör behandla instickspipor annorlunda i tillståndshänseende än andra pipor har inte ens anförts.

Motivering av femte och sjätte jaktvapnet

Vapengarderoben har under lång tid bestått av sex vapen. Först under senare tid har krav införts på motivering av femte och sjätte vapnet. Samtidigt har viltstammarna förändrats med krav på annan och specialiserad beväpning för jägarna. Det gäller framförallt vildsvinens intåg, men även dov- och kronhjort samt björn som numera jagas i större omfattning. Jägarnas normalbehov har således ökat sedan begränsningen infördes. Samtidigt har kravet på motivering bidragit till en ökad handläggningstid eftersom ytterligare kommunikering med automatik leder till längre handläggningstider. Samtidigt är jaktvapen inte begärliga i kriminella kretsar och stjäls i väldigt liten utstäckning och används också i väldigt begränsad utsträckning vid grova brott. Samhällsvinsten är således försumbar med dessa regler och förlusterna större, i form av längre handläggningstider. Av de cirka 60 000 tillståndsärenden Polismyndigheterna hanterar

Svenska Jägareförbundet

åriligen utgör dessa ärenden sannolikt en inte obetydlig del, varför resurser skulle frigöras till de ärenden som bäst behöver dem såsom återkallelseärenden och omhändertaganden. De motiveringar som jägarna avkrävs är inte särskilt komplicerade och brukar regelmässigt accepteras av tillståndsenheterna eftersom kraven enligt förarbetena inte ska ställas särskilt högt. Mot denna bakgrund har således kravet på motivering främst bidragit till en ökad administration utan att ge några samhällsvinster. Således bör kravet på motivering av vapen fem och sex i jaktvapengarderoben tas bort enligt förbundets uppfattning.

Automatiserat beslutsförfarande

Förbundet tillstyrker förslaget i utredningen om att införa ett automatiserat beslutsförfarande i okomplicerade tillståndsärenden såsom jaktvapen inom jaktvapengarderoben. Förbundet ser dock inte varför ett sådant beslutsförfarande i så fall skulle vara förbehållet ansökningar som skickas in av vapenhandlare. Tvärtom är det ju den enskilde jägaren som är sökande och genom vem ansökan inges kan i så fall inte tillmätas betydelse. Redan idag kan en enskild person inge sin ansökan om tillstånd att inge skjutvapen via ett e-formulär på Polismyndighetens hemsida och detta förfarande bör utvecklas vidare för att uppfylla de krav som ett automatiserat beslutsförfarande ställer.

Utredaren föreslår inga författningsregler till stöd för ett sådant förfarande utan utredaren synes lämna över genomförandet till Polismyndighetens egen förmåga att utveckla ett sådant system och införa de rutiner man som myndighet finner lämpligt. Polismyndigheten har under ett flertal år inte lyckats tillföra de resurser eller kompetenser som är nödvändiga för att korta ner köerna för normala ansökningar om tillstånd att inneha skjutvapen från dagens 8-20 veckor till det krav på maximalt 30 dagar som Justitieombudsmannen uttalat i sina beslut då Polismyndigheten kritiserats för sina alltför långa handläggningstider.

För det fall förslaget ska realiseras inom en rimlig tid menar förbundet därför att det i så fall är nödvändigt att införa ett krav på polismyndigheten i vapenförordningen som gör att Polismyndigheten är skyldiga att utfärda sökt tillstånd inom förslagsvis fem arbetsdagar. Ett sådant krav bör gälla alla ansökningar som inges i elektronisk form inom det automatiserade beslutsförfarandet, är kompletta och avser jaktvapen inom jaktvapengarderoben. Endast om en person är dömd för brott eller annars är olämplig att inneha skjutvapen bör ansökan stoppas med automatik.

Synnerliga skäl

Förbundet tillstyrker förslagen i utredningen såvitt avser definitionen av synnerliga skäl som kopplas till nuvarande närmare angivna krav i vapenförordningen. Förbundet anser dock att begreppet *synnerliga skäl* bör ersättas med *särskilda skäl*. Eftersom kraven närmare specificeras i vapenförordningen så innebär inte den språkliga förändringen någon sänkning av kraven rent juridiskt. Kraven är densamma i vapenförordningen men det tydliggörs att det inte längre utgörs av något extremt undantagsfall som var grundtanken med kravet på synnerliga skäl i vapenlagstiftningen när begreppet infördes 1934.

Svenska Jägareförbundet

Förbundet anser vidare att den praktiska tillämpningen av dessa paragrafer varit tämligen oproblematiske under lång tid och i praktiken följt de allmänna råden som utfärdats av dåvarande Rikspolisstyrelsen. Något behov av bemyndigande för Polismyndigheten att utfärda närmare föreskrifter föreligger således inte.

Övrigt

Förbundet har inga synpunkter på utredarens förslag i övrigt rörande bevakningsföretag m.m då dessa inte berör förbundets verksamhet.

SVENSKA JÄGAREFÖRBUNDET

Bo Sköld
Generalsekreterare

Ola Wälmaa
Förbundsjurist

Bilaga. Författningsförslag

4 § För tillstånd till innehav av jaktvapen krävs att sökanden avlagt prov som visar att han eller hon har grundläggande kännedom om jakt och viltvård och kan handha vapnet. Provet ska avläggas inför en provledare som förordnats av Polismyndigheten efter förslag av Svenska jägareförbundet och Jägarnas Riksförbund/Landsbygdens jägare.

Naturvårdsverket får meddela närmare föreskrifter om provet och om övriga frågor som avses i [första stycket](#).

Kostnaderna för provtagningen ska betalas av den som avlägger provet enligt en taxa som fastställs av Naturvårdsverket.

Den som har avlagt prov som avses i [första stycket](#) ska vid prövning enligt [2 kap. 4 §](#) vapenlagen (1996:67) anses ha behov av jaktvapen, om inte särskilda skäl föranleder annat. Det som har sagts nu gäller inte i fråga om vapen som avses i [2 kap. 5 §](#) denna förordning.

Vid tillämpning av [fjärde stycket](#) ska behovet anses motsvara fyra jaktvapen, stommar eller lådor till sådana vapen, *om det inte finns omständigheter som talar för att sökanden behöver fler vapen än så*. Tillstånd till fler än sex jaktvapen, stommar eller lådor till sådana vapen, får beviljas endast om sökanden visar att det finns ett mycket kvalificerat behov av ytterligare vapen. .

4 § För tillstånd till innehav av jaktvapen krävs att sökanden avlagt prov som visar att han eller hon har grundläggande kännedom om jakt och viltvård och kan handha vapnet. Provet ska avläggas inför en provledare som förordnats av Polismyndigheten efter förslag av Svenska jägareförbundet och Jägarnas Riksförbund/Landsbygdens jägare.

Naturvårdsverket får meddela närmare föreskrifter om provet och om övriga frågor som avses i [första stycket](#).

Kostnaderna för provtagningen ska betalas av den som avlägger provet enligt en taxa som fastställs av Naturvårdsverket.

Den som har avlagt prov som avses i [första stycket](#) ska vid prövning enligt [2 kap. 4 §](#) vapenlagen (1996:67) anses ha behov av jaktvapen, om inte särskilda skäl föranleder annat. Det som har sagts nu gäller inte i fråga om vapen som avses i [2 kap. 5 §](#) denna förordning.

Vid tillämpning av [fjärde stycket](#) ska behovet anses motsvara **sex** jaktvapen, stommar eller lådor till sådana vapen. Tillstånd till fler än sex jaktvapen, stommar eller lådor till sådana vapen, får beviljas endast om sökanden visar att det finns ett mycket kvalificerat behov av ytterligare vapen.

Vid tillämpning av [fjärde stycket](#) ska behovet dessutom anses motsvara tolv tillståndspliktiga delar till jaktvapen som enligt [1 kap.3 § f](#) vapenlagen (1996:67) jämföras med skjutvapen, med undantag av stommar eller lådor till sådana vapen. Tillstånd till fler än tolv tillståndspliktiga delar till sådana vapen, med undantag av stommar eller lådor till sådana vapen, får beviljas endast om sökanden visar att det finns ett behov av sådana ytterligare delar till jaktvapen.

<p>5. Eldrör eller pipa eller annan anordning som möjliggör att till ett skjutvapen använda annan ammunition än vapnet är avsett för.</p> <p>a) Målskjutning.</p> <p>b) Yrkesmässigt bedriven jakt- eller viltvård eller annat kvalificerat behov.</p> <p>c) Övrig jakt med ammunition som Naturvårdsverket delat in i klass 2-4.</p>	<p>5. Eldrör eller pipa eller annan anordning som möjliggör att till ett skjutvapen använda annan ammunition än vapnet är avsett för.</p> <p>a) Målskjutning.</p> <p>b) Yrkesmässigt bedriven jakt- eller viltvård eller annat kvalificerat behov.</p> <p>c) Övrig jakt med ammunition som Naturvårdsverket delat in i klass 7-4.</p>
---	---

2018 03 13/OW